

Sermo

Quarto dicta precipit. cognita infirmitate
fiti vite restrictioe z abstinencia a pctoz oc
cassione. Verbi gra. Na dicta qua dat xpus
mediatē p fessore supbo. vano. z pōpō. est q
humiliet. Idē d mliere yana. z sic d alijs pec
catis luxurie. auaricie. zc. Nota q aliqs p fess
fores q nesciūt dare nisi dietā missaz. cui libz
morbo apponūt vna medicinā. Nota etiaz q
illos q nolūt tenere dietā datā a p fessore p sa
nitate aie. sz bñ fuāt dietā a medico p sanita
te corpis. Jo apls. Charissimi obsecro vos
abstinere a carnalibz desiderijs q militāt ad
uersus aiā. j. Pe. ij. **Quinto** syrop^o imit
tū. h fit in gra z deuora orōe. Syrop^o est dul
cis. sic dulcē ēz orō. Nūqd videret tibi dulce
si omī boza posses loq cū rege vl papa. Luz
pō rege z papa loquit hō in deuora oratōe.
Et ipe rīdet iuxta modū dādo p solationem
illuminationem. bonū ppositū. z istis filia. Sz
multi sunt surdi q nō audiūt. Sed dauid p
pheta audiuit. ideo dic. in orōe in ps. cxvij.
Quā dulcia faucibz meis eloqā tua sup mel
ori meo. Secdo syrop^o recipit de mane et de
sero in certa mensura. sic debet fieri oratio.
Nota. mane z sero. z in certo numero. scz tot
Pater noster. z tot aue maria. zc. Tercio sy
rop^o recipit cū aqua calida mitra. Sic etiā
qū in orōe de dat aliquas lacrimas zc. De q
d. Potū dabis nobis in lacrimis in mensu
ra. ps. lxxij. De isto dic xps. Oportet sp ora
re. i. omī die. s. mane z sero z nō deficere. Lu
ce. xviij. **Sexto** purgatio tribuit. Hoc fit
in ablatoz restitutione z iniuriāz remissioe.
Purgatio em̄ amara expellit humores cor
ruptos supfluos z emittit eos. Purgatio da
tur ptra colerā. z significat q debem^o remit
tere iniurias ppter deū. claudere oculos. Di
cant gētes qdqd voluerint necessariū est re
stituere iniustū. tu latro si habes aliquid de
furto in domo. vel tu vsurarie. vel tu manu
missor. tu iudex. tu aduocate. tu mercator. vl
tu clerice si cū symonia obtinuisti bñficiū
necessaria est vobis purgatio restitutionis si
vultis saluari. z iō d. Nō em̄ dimittit pctm̄.
nisi restituat ablatū. Regla est tā theologoz
q iuristaz. xiiij. q. vj. Si res. Certe diceret
aliqs. Ista purgatio amara ē. alie medicine
satis placēt mihi. Remediū q istā amaritudi
nem est gustare siue mordere i vna pte mali
punci amari. qd fit cogitādo acerbitatē eter
ne dānationis. z mortē p quā vi vel gratis te
oportet dimittere oia q habes. Del^o ē mo

do dimittere meritorie restituēdo. **Un̄** Hi
ronym^o ad paulinū. vlt. c. Facile ptenit om
nia q sp cogitat se esse moriturū. **Lū** remedio
h^o cogitatiois lenit recipit purgatio restitu
tionis. **Un̄** apls. Reddite oibz debita. et ne
mini qcqz debeat. ad Ro. xij. **Septimo**.
refectio pcedit qū p pfortatōne dant carnes
nō de boue vl de vacca. sz de pullo. z h fit in
eucharistie cōione. qz factā restituēdo hō pōt
cōicare z comedere agnū filiū illi^o benedictē
ouis p̄gis marie. Caro est delicatissima. z bi
bit vinū scz ei^o sanguis. q infra hostiā p̄tinet
Un̄ ipsemet dic. Caro mea p̄ est cib. et san
guis me^o p̄ est pot^o. q māducat meā carnē. z
bibit meū sanguinē. in me manet z ego i illo.
Joh. vj. Sicut em̄ cor^o infirmi pfortatur i
refectione. sic aiā in digna cōione. Sz sic in
firmo esset mors an̄ purgatioz comedere car
nes. ita pctōri an̄ restituēdoz cōicare. Ecce g
dicit. Ego veniam z curabo eū. qd ē thema
Deo grās.

Seria sexta post diē cinerū Sermo.

Tendite ne iusti
ciam vestraz faciatis coram hoibz.
Bath. vj. Thema ē verbū christi.
auisando nos. dicēdo. **Attēdite** ne. zc. **Dñs**
Ihs xps in h̄ themate vocat p̄niam iusticiā
Est et cōsuetudo in sacra pagina tam in vete
ri qz in nouo testamēto. qz vera penitētia di
citur iusticia. **Rō. qz** per p̄niam homo fac̄ ve
ram iusticiā de se z de omnibz bonis ex qui
bus cōmuniter peccauim^o. q sunt tria. s. cor
pus materiale. aiā rōnalis. substātia tēpālis.
Penitētia em̄ si vera est debet facere iusticiā
z punitionē de his tribz. **Et p̄mo** facit iusti
ciam de corpe p ieiunia. vigiliā. disciplinā
pegrinatioes. zc. spm̄ affligēdo. qz ei^o inclina
tione multa peccata cōmittim^o. **Et iō** ne de^o
faciat iusticiā de corpe in inferno p illos ma
los ministros. homo p p̄niaz debet hic face
re iusticiā. **Hoc** p̄uilegiū fecit deus singu
lariter humane nature. qz quemlibet fecit iu
dicem in causa propria. **Et** si homo facit iu
sticiā de seipso est contentus. **Ecce** p̄uile
gium. **Si** nosmetipsos diiudicarem^o. non
vtiqz a dño iudicaremur in corpore n̄o. s. ad
Loz. xj. Ideo qū aiā penitētis q fec̄ iusticiāz
venit corā xpo ad iudiciū. z accusat a demo
nibz. tūc anima respōdet dictū **Dauid** i ps.
cxvij. **Feci** iudiciū z iusticiā. non tradas
me calūniantibz me. **Item** p̄nā de animā

Feria sexta post diem cinerum

Multa peccata sunt intra animam per cogitationes malas. per odium. rancorem. malitiam. per malam voluntatem. vel per errores et falsas opiniones. Sed penitentia facit iusticiam per deuotas orationes quasi animam suspendendo vinculo orationis deuote. quod per columnam transit per balium. cuius caput ligatur in pede cathedre christi. quasi dicendo Domine etiam ego super iudicem in causa peccata suspendendo animam meam. etc. ne vos eam suspendatis in furca inferni. **T**ertio penitentia facit iusticiam de bonis temporalibus que fuerint tibi occasio peccandi. faciendo furta secreta. rapinam. usuram. exactiones superfluas recipiendo. precium laborum seruorum retinendo. vel bona ecclesie vel defunctorum non soluendo decimas. primitias. etc. Penitentia autem facit iusticiam. scilicet restituendo. **P**rimo ergo quod vera penitentia non est nisi iusticia. Ideo dicitur. Si impius egerit penitentiam ab omnibus peccatis suis que operatus est. et fecerit iudicium et iusticiam iura uiuet et non morietur. omnium iniquitatum eius que operatus est non recordabor. iusticia quam operatus est uiuet. **E**zechiel. xviii. De ista iusticia. scilicet vera penitentia loquitur thema cum dicit. **A**rtedite ne iusticiam uiam. id est penitentiam faciatis coram hominibus. **P**rimo ergo thema. Quod sit autem cauendum ne iusticia penitentialis fiat coram hominibus. ostendit ipse christus et declarat in secundo euangelio bodierum. in quibus sunt tres pres. in quibus ostendit quod iusticia penitentialis non est fida coram hominibus.

Ut primo de corpore materiali
Secundo de abundantia temporalium
Tertio de anima rationali.

Dico primo etc. et hec cum dicitur in prima parte euangelii. **A**rtedite ne iusticiam uiam etc. que sit de corpore per ieiunia. uigilias. abstinentias. faciatis coram hominibus. scilicet ad eorum cognitionem sed dei. **N**ota hic differentiam inter cognitionem hominum et dei. **N**am cognitio hominum solum se extendit ad opera exteriora et non ad interiora. Sed cognitio dei se extendit ad utraque opera. quod uidet omnia clare. **N**ec in iuxta intuitum hominis ego iudico. **N**on enim uideat ea que apparent. de autem intuitus cor. i. Re. xvj. **N**ota secundum sanctum Thome. i. p. q. lxxij. ar. iij. que queritur. **U**trum angeli cognoscant cogitationes cordium. **R**esponsum. quod cognitio cordis potest dupliciter cognosci. **U**no modo in suo effectu. et sic non solum ab angelo. sed etiam ab homine cognosci potest. et tanto subtilius. quanto effectus homini fuerit magis occultus. **C**ognoscitur enim cogitatio interdum. non solum per actum exteriorum. sed etiam per immutationem uultus. **E**t etiam medici aliquos affectus animi per pulsus cognoscere possunt. et multo magis angeli etiam demones. quanto subtilius homini immutationes occultas corporales percipiunt. **A**lio modo possunt co-

gnosci cogitationes. puta sunt in intellectu. et affectiones. puta sunt in uoluntate. **E**t sic solum deus cogitationes cordium et affectiones uoluntatum cognoscere potest. **C**uius ratio est. quod uoluntas rationalis creature solum deo subiacet. et ipse in ea solum operari potest que est principale obiectum eius et ultimum finis. **E**t ideo ea que ex uoluntate sola dependet. uel que in uoluntate sola sunt solum deo nota sunt. **M**anifestum est autem quod ex uoluntate sola dependet quod aliquis actu aliquo consideret. quod cum aliquis habet habitum scire uel species intelligibiles in eo existentes uult eis cum uult. **E**t ideo dicit apostolus. i. Cor. ij. que que sunt hominibus nemo nouit nisi spiritus hominis que in ipso est. **H**ec sanctus Thome. ibi. s. **I**dem dicit. ij. scripto dis. viij. v. quantum. **I**tem in. iij. di. xl. q. iij. quantum. **D**odo igitur ad propositum redeundo uideamus quod est ieiunare coram hominibus. et quod est ieiunare coram deo. **I**eiunare coram hominibus est a cibis carnalibus abstinere et precipue scilicet in die comedere. **I**tem ab alijs delectationibus corporis abstinere. **H**oc tamen est ieiunium quod cadit in cognitione hominum. **S**ed ieiunare coram deo est quod non solum corpus. sed etiam cor abstinere a cibis potationis sue uenenatis malay cogitationum. per uoluntatem desiderio uindictae. malay uoluntatem. et cum desiderio uindictae. **E**t quod sunt multi que ieiunant coram hominibus et non coram deo. ideo dicit. **A**rtedite ne iusticiam uiam faciatis. supple. solum coram hominibus. sed etiam coram deo. quod dicitur. sicut ieiunatis a cibis carnalibus abstinendo. ieiunate etiam a cibis mortiferis et indigestibilibus cordis. etc. **H**oc ieiunium precipit christus in euangelio **M**atth. v. in prima parte euangelii dicit. **A**udistis quod dictum est antiquis. **D**iliges proximum tuum. et odio habebis inimicum tuum. **E**go autem dico uobis. diligite inimicos uestros. benefacite his que odierunt uos. **D**ate prosequenter calumniantibus uos. ut sitis filij patris uestri que in celis est. etc. uel ibi. **E**t tunc perfecti sicut pater uester celestis perfectus est. **N**ota cum dicitur est tunc perfecti. scilicet ieiunando non solum coram hominibus. sed etiam coram deo. sicut pater uester celestis perfectus est que in hoc mundo multos habuit inimicos. scilicet omnes peccatores et infideles. tamen diligit eos et dat eis beneficia solis. lune. pluuie. et uisiones. **I**tem ut boni filij assimilemur patri nostro celesti. **I**tem quod per nos tenemur facere pro deo quasi infideles. que solum diligunt se diligentes. **H**ec etiam faciunt canes. **S**ed quod creatura diligit amore dei. non solum que eam diligit. sed etiam inimicum. ibi est meritum. **I**tem si resalutetis qui uos saluant nullas grates habebitis. sed multi sunt que dicunt se non odire aliquem. sed

Sermo .I.

nō loq̄rent cū eis nisi p̄ alter eis loq̄ret. Et dico vobis q̄ ille q̄ p̄ loquit̄ z salut̄ alius. ille lucrat̄ tūc meritū sine coronā. **Jō** ieiunemus nō solū corā hoibz s̄ corā deo. tūc erim̄ p̄fecti i n̄ro ieiunio. Et cū isto ieiunio cōcor̄ dat ep̄la hodierna cū euāgelio. Dicit̄ quō iudei tpe **Isaie** p̄ph̄e vt h̄z **Isa. lviij. c.** habebāt magnas tribulatōes siccitatū. famis. locuste z h̄mōi in hierl̄m. et p̄ rectores ciuitatis fuit ordinatū. vt oēs ieiunarēt certis diebz. z quāto p̄ ieiunabant. tāto maḡ augmētabat̄ tribulatio. p̄pter qd̄ venerūt ad templū. z orādo dicebāt. **Quare ieiunauim̄? z nō asperisti. humiliuim̄? anias n̄ras z nescisti. s. acceptādo.** Et r̄ndit̄ eis de **p̄** **Isaia** p̄ph̄am. **Eccei die ieiunij v̄ri inuenit̄ volūtas v̄ra.** Nota. nō dicit̄ dei qui p̄cipit remittere z diligere inimicos. Et oīs debitores v̄ros repetit̄. **Ecce ad testes ad p̄tēdōes ieiunatis. z pcuritis pugno impie.** Nolite ieiunare sic vsqz ad hanc diē vt audiat̄ i excelso clamor v̄r̄. **Annqd̄ tale est ieiunij qd̄ elegi. p̄ diē affligere hoim̄ aiām suā.** **Annqd̄ istud vobis ieiunij z diē acceptabile d̄no.** **Ho. debitores dicunt̄ inimici. P̄z cū d̄r. Dimitte nobis debita n̄ra sicut z nos dimittim̄ debitoribz n̄ris. i. inimicis. Repeunt̄ eis debita p̄ desiderij vindicte. Sed ieiunij qd̄ vult z elegit̄ ē h̄ qd̄ sequit̄. Dissolue colligatōes impletas. q̄ sūt dupl̄r. vel p̄ parēs vel p̄ valēta siue adiutorij. Et q̄n̄ d̄r eis q̄ faciant pacē. dicit̄. **Nō facerē nisi amici mei vel illi d̄ mea valēta siue adiutorio facerent.** **Bonū ē req̄rere eos q̄ faciant pacē. als colligate cū deo.** Et si eis fecisti iuramētū d̄ valēta siue adiutorio nō ē s̄uādū. q̄ ē s̄ charitatē. **Jō** dicit̄ i plurali. dissolue colligatōes. **Secūdo** solue fasciculos d̄p̄mētēs. s. odiū qd̄ q̄ libet tenet̄ i corde. Et h̄ ē ieiunij quod elegit̄ **Pater** ḡ p̄ma ps. **Ecce q̄re dicit̄. Attendite. Dico** sc̄do q̄ x̄ps oñdit. ne iusticia p̄nialis fiat corā hoibz de abūdantia t̄pali. q̄ fit per restitutōes z elemosynas. Et hoc oñdit x̄ps in sc̄da pte euangeliij **Dat. vj. cū** dicit̄. **Luz** facis elemosinas noli añ te tuba canere sicut hypocrite faciūt. z cetera q̄ sequūt̄ vide i euāgelioz. vsqz ibi. reddet tibi. **Pro** declaratōe hui⁹ t̄x̄ no. quomō antiquit̄ iudei. rabiniz p̄pharisei qui nō curabant de gloria celesti sed de gloria tempal̄z terrestri. ideo quicqd̄ faciebant totū faciebāt solū corā hoibz. Et q̄n̄ de bebant dare elemosynas. p̄mo p̄conizabat̄ p̄ ciuitatēz. z ipsi sequebant̄ p̄conē vt a popu**

lo audirent laudes: dicēdo. **D̄** q̄ p̄ est iste. z delectabant̄ in istis laudibz. **Ecce** vana glia **Ideo** de ipsis dicit̄ x̄ps. **Amē** dico vobis. receperūt mercedē suā. **Sic** p̄dit̄ illud magnū salariū qd̄ de p̄mittit̄ p̄sonis misericōdie: dicēdo. **Beati** misericordes. qm̄ ipsi misericōdiaz cōsequēt̄. **Dat. v.** **Qñ** anima que ex vana gloria fecit elemosynā vel alia bona venit ad iudiciū corā x̄po. statim remittit̄ ipsa ad ifernū dicēdo q̄ iā hic recepit mercedē suam. **Si** dicit̄. ḡ quez modū tenebim̄ in dādo elemosynas. **Hoc** ostendit̄ x̄ps dicēdo **Te** aut̄ faciente elemosynā. nesciat sinistra tua qd̄ faciat dextera tua. **Nota** hic tres morales expositiōes. **Prima.** **Danus** dicunt̄ diuitie tēpales. **Rō. qz** sicut manibz facim̄ omnia opera **Uñ** dicit̄ p̄hs. q̄ man⁹ est organū organozū ita cū diuitijs hō facit̄ oia negotia. **Danus** dextera ē pecunia de bono iusto p̄gregata. s. de laboribz p̄rijs v̄l possessiōibz acq̄sita **Danus** sinistra ē pecunia de malo siue iniuste acq̄sita vel p̄gregata. s. d̄ furto v̄sura. rapina symonia. z s̄ilibz. **Uñ** circa **Salomō.** **Leua** ep̄ sub capite meo. z dextera ep̄ amplexabitur me. **Cañ. ij.** De sinistra aut̄ d̄r fieri restitutio. z de dextera faciēda ē elemosyna. **Ideo** dicit̄. **Te** aut̄ faciēte elemosynā. nesciat sinistra tua qd̄ faciat dextera tua zc̄. **Ideo** do vobis v̄tile p̄siliū. q̄ in taxa vestra siue bursa faciat̄ mediū. z pecunia de bono iusto ponat̄ in vna parte. z de malo iusto ponat̄ in alia parte. qz qñ simul ponit̄ restitutio obliuioni traditur. z p̄ illud mediū reducit̄ ad memoriā z tūc scietis de qua manu facitis elemosynā z de qua restitutōem. **Et** s̄m̄ istū intellectuz dicebat̄ **Thobias** filio suo **Fili** mi de substantia tua. nō aliena. fac elemosynā. z noli auertere faciē tuā ab v̄llo paupe. ita em̄ fieri nec a te auertat̄ facies d̄ni. **Thob. iij.** **Sc̄da** expositiō ē ex pte intētiōis dādi elemosynā. **D̄** man⁹ dextera qñ intētiō est recta. **Qñ** elemosyna datur solo amore z honore dei q̄ nobis fecit tot elemosynas. s. creando. p̄uidendo. et thesauro sui sanguinis redimēdo. **Ista** intētiō d̄r man⁹ dextera. **Vel** cogitandō dabo mō istam elemosynā. vt qñ ego petam elemosynam ad portā paradisi. de⁹ det tibi vnū fructū glie sue. **Ista** ē ḡ intētiō recta. **Caue** ḡ ne sinistra intētiōne. s. laudis vel vane glorie faciat̄ elemosynā. **Nesciat** sinistra tua. s. intētiō vane glie. multa em̄ opa z magna p̄dūtur sinistra intētiōne. **Tercia** expositiō. mod⁹ dā-

Feria sexta post cinerum

di elemosynā q̄ pōt esse bon^o vel mal^o. s̄r esse man^o dextra v^l sinistra. Bon^o mod^o dādi elemosynā ē. q̄n̄ el̄yna q̄ ē op^o pietatis. daf cū pietate. benignitate et pura charitate. tūc em̄ daf cuz dextra. Q̄n̄ s̄o malo mō. sicut panis cani. vel qz fingūt se non audire pauperē. vel cū indignatiōe et importunitate petētis. tūc daf cū sinistra. Ideo dicit text^o. Te autē faciente elemosynā zc. Ideo seruandū ē consiliū apli dicētis. Unusq̄sqz put destinauit in cor de suo. s. dare el̄ynā nō ex tristitia vel necessitate. Hilarē em̄ datorē diligit de^o. ij. Coz. ij. Nota practica q̄n̄ vadit aliquis ad ecclesiaz vt portet in manu quod p̄posuit dare amore dei. Ecce q̄re dicit. Te autē faciente el̄ynā: nesciat sinistra tua quid faciat dextera tua. Et seruat p̄siliū t̄bemat^o. s. Attēdite ne iusticiaz vestrā faciatis corā homibz. Dico terciō qz in pte terciā euāgelij x̄ps dñs n̄r ostēdit facere iusticiā p̄nialē de aia rōnali nō corā hoibus. sed secrete. Cū oratis nō eritis sic hypocrite. vsqz reddet tibi. Dicat mod^o orandi antiquoz hypocritaz in synagogis. vicis. et in angulis platearū vbi gentes pueniebant. vt viderent q̄ cū magnis suspirijs et gestibz orabant vt laudarent. O de istis b̄ndictis. de q̄bus dicit x̄ps in euāgelio. Amen dico vobis receperunt mercedē suā. O stulti qz tam p̄cio sum iocaley est ozo. dabant p̄ tā modicoz vili p̄cio. Iō x̄ps ostēdit modū orandi: dicens. Tu autē cū oraueris. intra in cubiculū tuū. et clauso ostio ora p̄zem in abscondito. zp̄ tuus q̄ videt in abscondito reddet tibi. Ho. i. cubiculū tuū. Sed circa hoc posset aliq̄s dicere. q̄ nō est orandū in tēplo vel in eccl̄ijs. Respōsio. qz hoc intelligit̄ dupl̄r. Primo mō conscientia s̄r cubiculū secretū. et ista ozo fiat in eccl̄ijs. s. nō clamādo. nec magnos faciēdo gestus vt videamini ne aliq̄ p̄urbent. sed claudēdo ostiū. s. secrete orādo. Et s̄r debet intelligi de orōnibz q̄ fiūt in publico seu cōmuni. De alijs orōnibz p̄ricularibz et ceteris debz se hō claudere in camera. sic intelligit̄ text^o. Sed posset hic aliq̄s arguere dicēs. Videt qz dñs n̄r in doctrina sua sit sibi p̄sī cōtrari^o. Quia dicit in euāgelio hodierno. Attēdite ne iusticiā vestrā faciatis corā homibz zc. et alio loco dicit. Sic luceat lux v̄za corā hoibus vt videat̄ opa v̄za bona et glorificēt patrē vestz q̄ in celis est. Dat̄. v. videt̄ hic cōtrarietas. R̄sio. qz nō est ibi cōtrarietas. sed audi declaratiōem. C̄briss^o cū sit dñs et magister vniuer

salis. dabat doctrinā om̄nibz. tā p̄fectis p̄sonis q̄z etiam imp̄fectis. Quia habebāt alios instruere et informare in vita sp̄iali et doctrina dicebat. Vos estis lux mundi. Et loq̄bat aplis et alijs p̄fectis p̄sonis. q̄bz veni^o adulationis nō nocuit. Iō ait. Sic luceat lux v̄za (scz opa vestra et catholica doctrina) coram homibz. vt videat̄ zc. Ac si dixisset. Portate l̄fam regiā. s. doctrinā euāgelicā sub sigillo bone vite. vt ql̄bet dicat p̄ certo. iste fuit q̄s p̄dicat. qz al̄s nō credit sibi. Sed imp̄fect^o et inchoatibz bonā vitā quibz veni^o laudis posset nocere dicit. Attēdite ne iusticiā vestrā faciatis corā hoibus zc. Dec q̄stio fuit semel facta. b. Anthonio. q̄ eam declarauit isto mō. Sicut magn^o ignis nō extinguit̄ v̄ro. immo pot^o accendit. sed modicū lumē modico vento extinguit̄. Sic etiā magn^o ignis ardentis deuotiōis et charitatis ē in corpe p̄fectoz. sed modic^o in imp̄fectis. ideo statim extinguit̄ modico v̄ro laudis. s. i p̄fect^o mag^o accendit et augmētat. Et no. de magno honore factob. Petro cū veniret antiochia. et de. b. Johāne de exilio redeūte. et de. b. Paulo i galacia. vt p̄ ad Galathas. iij.

Feria sexta post Cinerum.
Sermo. ij.

Annūcia populo
meo scelera eorum. Isa. lviij. In epla hodierna. In p̄nti s̄mone volo vobis ostēdere et declarare aliq̄ graua p̄ctā p̄pter que de^o est irat^o s̄ nos. Iō mittit istas tribulationes pestilētiarū moralitatu p̄ mūdū. Ut ergo ista p̄ctā corrigāt et cesset ista plaga volō nūc ista p̄ctā declarare. Sed p̄mo saluret̄ s̄rgo maria. Annūcia p̄plo meoz. Pro hui^o verbi declaratiōe et materie p̄dicāde introductōe sciendū. qz defect^o et vicia et p̄ctā nostra i sacra scriptura nominantur diuersimode. Vñ defect^o q̄ fiunt s̄ p̄ximū immediate et de directo. vt furari. ip̄m diffamare. vulnerare. seu occidere. dicūt̄ iniq̄rates. i. nō eq̄rates. qz ibi nō seruat̄ eq̄tas a deo nobis datadicēte. Diliges p̄ximū tuū sicut teip̄m. Dat. xij. Alij defect^o fiūt immediate et de directo s̄ corpus sicut nimis comedere et bibere. inebriari. et h̄mōi. Ideo dicit scriptura. Propter crapulā multi pierūt. q̄ abstinēs est adijciēt vitam. Eccl̄. xxxvij. Item luxuria est p̄tra corpus. Apl̄s. De p̄ctm̄ q̄s cū qz fecerit hō extra corpus ē. q̄ autē fornicatur in corp^o suū peccat.

Bermo. II.

i. Coz. vi. **I**te pctm̄ accidie ē s̄ corp⁹ ad istar
ensis. gladij seu ferri qđ rubiginat qñ nō ser/
uit. idē ē de corpe. **J**o laborate mō ordiato rē
Isti defectus dicunt p̄rie pctā. i. pecoz acta
fm̄ etymologiā. qz comedere. bibere. luxu/
riari. ociari sūt acta pecudū. **A**lij defect⁹ sunt
q̄ sūt imediate de directo s̄ aiām. q̄ nō tan/
gūt primū. nec corp⁹. vt p̄scriptio. supbia. q̄ so/
lū tāgūt aiām. **E**t etiā vana glia. hypocrisis.
ira. inuidia. odiū. malicia. mala desideria. ma/
le cogitatōes. desiderioꝝ vindicte. nō sūt nisi
venenū. q̄ occidūt aiām. expellūt gr̄az dei q̄ ē
aieuita. **Ezech. xviii** **A**nia q̄ peccauerit ipsa
moriet. **I**sta p̄rie dicūt delicta. q̄si derelicta.
qz aiā d̄z diligētē custodiri z p̄seruari q̄si reli/
quia p̄ciosissima. **A**lia sūt q̄ imediate z de di/
recto fiunt s̄ deū. q̄ sūt alijs maiora z ḡuioza
sic iurare. renegare. blasphemare z hm̄oi. **E**t
ista dicunt p̄rie scelera. **P**t̄z ḡ d̄ntia q̄ est inf̄
defect⁹. vicia z pctā stricte loquendo **A**uctas
Job pctēs veniā a deo dicebat. **Q**uātas ha/
beo iniquitates z pctā. scelera mea atqz delicta
oñde mihi **Job. xiiij.** **N**ō ostende mihi q̄ ad/
pctōz correctioz necessaria sunt. qz ipoz co/
gnitio. z tūc sequit̄ correctio. **D**e pctis aut̄ q̄
sūt singularit̄ s̄ deū. loquit̄ thema p̄dicato/
ri. **A**nnuncia p̄lo meo. supple tu p̄dicatoz.
scelera eozū. nō dicit iniquitates. nec pctā. nec
delicta. licet sint etiā annūciāda z corrigēda
sz scelera. **J**o iuxta p̄ceptū dei mō volo vob
declarare z nūciare pctā q̄ sūt s̄ deū et q̄bus
veniūt iste tribulatōes. **Q**uā annūciatōz fa/
ciā p̄ quandā figurā q̄ h̄z **Ezech. viij.** vbi le/
git. q̄ in terra **J**uda z i ciuitate hierlm̄ venit
magna tribulatio mortalitatis z pestilētie. z
p̄ls orabat deū vt ipos iuaret. **E**t tribula/
tio augmētabat. **D**e q̄ p̄pha dolēs z admirās
plāgēs p̄lm̄ orando dicebat. **D**ñez quare
datis tot mala p̄lo v̄zo. **T**ūc de⁹ volēs reue/
lare p̄he rōem z cām subito portauit eum in
hierlm̄ vt videret pctā q̄ ibi siebant s̄ deum
Et posuit ipm̄ in porta ciuitatis di. **R**espice
Et p̄pha resperit. z vidit ibi idolū zeli ad pro/
uocandū irā dei. **E**t oēs gentes recurrebant
ad idolū. **C**ui dicit de⁹. **F**ili homis vides qđ
faciūt isti. **E**t p̄pha. **D**ñe quale pctm̄ istud.
sufficit vt veniāt tot mala. **N**am dicit deus.
qz adhuc ostendā tibi alia. **E**t duxit eum ad
vnā magnā plateā ciuitatis muratā i circui/
tu. **E**t dixit sibi. **F**ode parietē. z vide abomi/
natōes q̄s isti faciūt. **Q**ui fodit. z vidit ibi di/
uersas imagines bestiaz pictas. quibz senes

ciuitatis dabant incēsus. **E**t dixit p̄beta. **D**
ñe nō miz si mittitis malazē. **P**ostea duxit
eū ad aliam plateā. z ibi vidit mulieres plorā/
tes z plangentes ad onydc. fm̄ poetas deum
amoris. **D**ñe dixit p̄beta quale pctm̄. neqz
miz zē. **A**dhuc dixit deus. ostendā tibi am/
plius. **E**t duxit eū ad plateā templi. **D.** **R**espi/
ce. **E**t vidit ibi gētes p̄tentes dorsum templo
dei. adorantes ad orientē. **E**t dixit p̄beta **D**
ñe tam magnū pctm̄. **T**unc dixit sibi deus
Et his peccatis ego faciā. supple vindictam
in furore meo. nec parcer ocul⁹ me⁹. nec mise/
rebor cū clamauerit ad aures meas voce ma/
gna nō eraudiam eos. **Ezech. viij.** **I**n q̄ figu/
ra de⁹ oñdit p̄betē quattuoz scelera seu pec/
cata q̄ siebant s̄ deū. **Q**ue significant z si/
gurant quattuoz pctā grauiā q̄ sūt modo i/
mūdo s̄ deū imediate et de directo. **E**t q̄/
bus veniūt ista mala. **E**t nos clamam⁹ ad de/
um z ip̄e claudit. s. aures. **J**o dicit. **A**nnūcia
p̄lozē. **H**ec ciuitas est xp̄ianitas a dño **J**e/
su xpo fundata z edificata magnis laboribz.
z multis puilegijs z gratijs dorata. de q̄ **D**a/
uid in ps. lxxxvi. **G**liosa dicta sunt de te ciui/
tas dei. **P**orta hui⁹ ē baptisim⁹. nec aliq̄s pōt
esse ciuis seu habitator hui⁹ ciuitatis nisi in/
tret p̄ portaz hui⁹ baptisimi. **H**ec porta dñi. s.
actiue z passiue. iusti intrabunt in eaz. **E**t ibi
dat̄ fides xpo z abrenūciat̄ diabolo z pom/
pis eius. **D**ic modū baptizandi. **S**z hic po/
nit̄ idolū zeli. qñ s̄ fidē xp̄i p̄missam in nostris
necessitatibz recurrim⁹ ad diabolū vel p̄ sani/
tate habēda. vel p̄ re pdita ad inueniendū. v̄l
p̄ filijs habēdis. vel si estis maleficiati statim
vaditis ad idolū. s. diuinū. in quo ē diabol⁹.
cū quo diuin⁹ facit op̄a sua. **E**cce idoluz zeli
ad puocandū irā dei. qz rex indignaret̄ si ali/
quis iret p̄ ciuitatē subtrahendo sibi p̄lm̄. et
trahendo ad suū inimicū. **Q**uid faceret rex
illū z s̄ villā hoc facientē z ipm̄ sustinentē tā
q̄ pditorē. daret ipm̄ ad surcā **I**ta facit diui/
nus s̄ regē xp̄m. cui subtrahit p̄lm̄. z trahit
ipm̄ ad diabolū. **I**deo corripit̄ zē. **D**ic quō
in om̄ibz suis necessitatibz quilibet bon⁹ xp̄i
an⁹ d̄z recurrere ad xp̄m. qui sanat oēs infir/
mitates. qz diabolus nō potest aliquē cura/
re veracit̄ sanando. sed a lesione cessando. vt
legit̄ in hystoria beati **B**artholomei. **I**deo i
sacra sc̄ptura p̄cipit̄ de⁹ di. **V**ir sine mulier i
quibz diuinatōis fuerit sp̄s. morte moriat̄.
lapidibz obruent eū. **Lenit. xx.** **E**t quare ois
p̄ls lapidabit. nūquid sufficeret vt combure

Feria sexta post cinerum

ref vel suspēderez. **R**ūdeo. qz diuin^o omibz nocet. qz puocat irā dei. iō voluit de^o q nō ab vno solo hoīe. s; a toto p^olo occideret. **I**ō qñ in vna villa vel patria sustinet vn^o diuin^o. et illo pctō de^o mittit tribulatiōes vel inundatiōes aquaz. vt patz de abyssō diluuij zc. vel mortalitas. vt de rege **S**aul qui recurrit ad p^ohytonissaz in endor. ppter qd mortuus fuit ipse. z pdidit regnuz p se z suis. j. Paralip. ix. **M**ortu^o est **S**aul ppter iniquitates suas. eo q puaricat^o sit mandatū dñi qd pceperat. et nō custodierit illud. sed insup etiā p^ohytonissā cōfulerit. nec sperauerit in dño. ppter qd interfecit eū. z trāstulit regnū ei^o ad **D**avid filiū ysai. **V**el si sit diuisio ppter regimē. **D**ic quō illud idolū significat domū cōsiliū. **N**ota qz de^o pcepit antiq^o moysi q dom^o p^osiliū eēt in porta ciuitat^o. vt forēles possent eam statim inuenire. **Q**ue qdē dom^o ē idolū zeli. ad puocādū emulatiōes seu inuidias. **Q** quot inuidie z emulatiōes zelotipie sunt i hac villa et illo idolo qd oēs adorāt. **D**icit vn^o. **D** ille fuit p^osillari^o us z ego non fui. q sum de meliori generez. **D**ēs laborant vt habeāt regimē. **E**t quo sequunt^o multa mala. inuidie. destructiōes cōitatis. z rancorē. **E**cce damnatio aiaz ppter multa pctā q ibi^o currūt. **P**rimū ē iuriū. qd ē mai^o pctm qz homicidiū. vt dicunt theologi. **E**t qñ intrāt i regimē iurāt q pcurabūt bonū cōitatis fidelitē. et q corrigent pctā notoria. z nihil faciūt. iō sunt iuri. **S**ecm peccatū est furtū. qz multa ex ambitōne regimē expendūt. z qñ sunt int^o volūt recupare. ideo furant^o a cōitate qd qd pnt. qd est mai^o pctm z mai^o furtū qz si reciperet furtiue a psona particulari. qz magis tenent diligere bonū p^omunitalitatis qz p^onticularis psonē. **T**erciu^o pctm est damnū z restitutio p^omunitalitatis. **N**ota similitudinē de nauī q dz ire vltra mare. **E**t p^one tenēt p^osiliū qd erit patronus nauis. et qd nauta. z qui marinarij zc. **S**ic in pposito magna nauis triū coopturaz ē p^omunitas. **P**ri^oma cooptura secreta sunt religiosi in monasterijs absconditi. **S**ecūda est clericorum vbi sunt merces sacramentoz. **T**ercia hō vbi est exercitiū est laicorū. **I**n qua oportet ponere patronū. s. vicariū seu nautā. subuicariū. z marinarios. s. maturos. **I**ō i cōsilio qlibet debet attendere z respicere cōitatē. z nō cōsanquinitatē nec amicitia vel p^ontē. s; utilitatē vite. als adorāt idolū **I**deo neqz mixt^o de^o mitit ista z ducit secū filios v^oros. **I**dē faciet de

vobis nisi vos corrigat^o zc. **S**ecm peccatū qd ostēdit de^o pphete i platea ciuitatis fuit de imaginibz. z de illis q dabant eis incensuz. **H**oc pctm significat ludum taxilloz. **Q**uid sunt aliud taxilli qz imagines bestiarū depicte. quibz maiores z seniores dant incensum **A**ntiquit^o solū ludebant ribaldiz lenōes zc. **S**ed mō maiores ville absqz aliq^o verecūdia ponūt se ad ludendū ibi cū ribaldis. et emittunt incensum p^osus celū. s. blasphemiaz p^o deuz z virginē **M**ariāz. **E**t quo pctō veniūt mltā mala z plaga mortalitatum. **A**uctas. **V**ir multū iurans implebit iniquitate. z non discedet a domo ill^o plaga. **E**ccli. xxiij. **I**dē de villa in q de^o notorie blasphemaf. a q nō recedit plaga. **N**ota penā blasphemantiū **L**evi. xxiij. **N**ota etiā hystoriā de illo sacro q iuxta altare dei vidit altare diaboli. vbi gētes confluēbāt zc. **D**icit quidā. si amouet lud^o perde mus impositōem siue lucz zc. **S**ed meli^o ē p^odere impositōes qz corp^o z aiam z bona tēpalia p tēpestates. **I**ō puideatis zc. **T**erciu^o pctm qd de^o ostēdit pphete. fuit de mulieribz plangētibz adonydēz. **H** significat peccatuz mulierū q mō plangūt z plorat qñ pdunt filiū vel fillā dilectā: dicētes multa verba stulta p^o deū. cū tñ deberēt letari. **N**ūquid gaude retis si rex transiēs p istā villā recipet in curiā suā filiu^o v^om z faceret ipm magnum dñm. **I**dē de regina q recipet filiaz v^oram zc. **S**ic mō rex xps seu papa **H**ō transit p villam. et recipit in curiā suā filiū vestz innocētē z bonū. vt ipm faciat magnū dñm maiorē qz sit **H** rex vel papa. **D**e hō plorat^o vos **I**deo apl^o nolum^o vos ignorare de dormiētibz non xristemi sicut ceteri q spem nō hūt. j. **T** best. iij. **S**ed nō plorat^o neqz plāgitis mortē aiaz filioz aduloz. q dant se pctis blasphemie luxurie zc. q recta via vadūt ad infernū z non curatis. **I**ō pōt vobis dicere fili^o v^oz qñ mori^o rī. **N**olite flere sup me. sed sup vos flete z sup filios vestros. s. adultos. **L**u. xxiij. **Q**uartū pctm fuit illoz q verterunt dorsum ad tēplū. z adorabant ad orientēz. **E**cce hic pctm de fractōe festiuitatū. qñ gentes despiciūt pcepta z ordinatiōes ecclie. tūc vertūt dorsum ad templū dei. z adorauerūt ad orientēz. **S**m q dicit **D**avid. **D**ix^o est solz eribit hō ad operatiōem suā. **D**ñ g gētes nō seruāt festa. s; faciūt negocia i foris z ferijs zc. tūc v^ont dorsum templo z adorāt ad orientē. cū tñ de^o optime diuisit xps qd totū currūt in septē diebz z

Sermo. I.

dedit nobis sex dies ad laborādū. et vos fratres
vos ad orientē. s. orto sole vadit ad agz vīm
vineā. s. seu feriā. Septimū diē de pretinu
it sibi. s. dñicā. Et vult q̄ illa die p̄ram faciez
ad tēplū. et dorūz ad orientē. Et vos facit op
positū. q̄ q̄n d̄r missa in q̄ oēs tenemur eē. q̄
dā stant i plateaz. q̄dā i vineis. q̄dā in lupa
nari. q̄dā i tabernis zc. **D** dicit de v̄r vos au
fert mibi tps meū. iō ego auferā vobis tps
vīm. **I**sta rōne veniūt mortalitates. q̄ ille q̄
debebat viuere. xl. vl. lx. annis moritur cras
Jō dicit ip̄e. **C**ū accepero tps ego iusticias
iudicabo. ps. lxxiij. **E**cce h̄ petā q̄ sūt 3 deū
p̄ter q̄ veniūt iste tribulatiōes et mala. **I**deo
corrigant p̄ bonas ordinatiōes. et de iuuabit
als ecce q̄d dicit. **C**ū multiplicaueritis oīo
nem v̄zam nō exaudia vos. **I**sa. j.

Sabbato post Cinez **S**ermo. j.

Ascendit ad illos

A in nauim et cessauit v̄r. **M**arc. vi.
Postq̄ x̄ps ml̄ta mirabilia fecerat
in terra. fecit i mari q̄d recitat ab oibz euāge
listis. vt oīderet se esse dñm nō solū terre sed
etiā marī. **D**icat breuit̄ hystoria euāgelij. mō
vt intrem̄ secreta oportet loq̄ de tribz. **E**t p̄
mo de ista nauī posita i tam magna et valida
fortuna. **S**cdo de hora q̄ venit illa fortuna.
Tercio d̄ bono aduētū et tranq̄llitate ex p̄n
tia q̄n ip̄e intrauit nauē. **E**t d̄ isto tercio loq̄
tur thema. **Q**uantū ad p̄mū sciendū. q̄ fm
oēs doctores et glosas. nauis illa i tā magno
periculo posita signat eccliam militatē duplici
rōne. **P**rima rō ex officio. **R**ō. q̄ sicut nauis
portat p̄sonas et merces de vno loco ad aliū.
sic etiā ecclia. **E**t q̄ nō nauigant cū ista nauī
oēs pereūt. **S**ic tpe hoc pierūt oīs q̄ extra
archā inuēti fuerūt. **E**cce officij hui⁹ nauis.
Jō Salomō ad lfaz de ecclia dicit. **F**acta ē
q̄si nauis institoris de lōge portās panē suū.
Prouer. vi. **E**cce q̄ p̄ter officij ecclā d̄r na
uis vt cōiter dicūt doctores. **S**cdo rō (et est
subtilior q̄ nauis significat eccliam) ē si vo
lum⁹ attēdere ad formā seu figurā nauis q̄ est
in p̄ncipio h̄ ē in proza. angusta. i medio ē la
ta. et in fine. s. i puppi. angusta. **R**ecte nauis si
gnificat eccliam militatē q̄ ē h̄mōi forme. et
dñs n̄r **J**hs x̄pus ē q̄si proza sine anterior ps
nauis. vbi plūgun̄t due tabule. s. duo apli vt
Petr⁹ et **A**ndreas. q̄ fuerūt primi apli x̄pi. **D**e
inde. xj. apli. j. ad **C**oz. xv. **D**einde creuit per
septuaginta discipulos. **D**einde p̄ tria milia

pueros. **A**ctū. ij. **S**ic tandē creuit paula
tim p̄ totū mundū. **Q**uia in omnē terraz extē
dit son⁹ eoz. s. p̄dicatiōis. **R**o. x. **S**ed iaz diu
est q̄ nauis ecclie angustā et restringit circa
finē. **H**o. hic decē diuisiones ipsi xpianitatis
intm̄ q̄ dicit x̄ps **J**hs. **F**ili⁹ homis cū vene
rit. putas ne inueniet fidē in terra. **L**u. xvij.
Ptz ergo q̄ ecclia militans d̄r nauis nō so
lum p̄ter officij. sed etiā p̄ter formā et figurā
Et totū hoc tangit in dicta auctoritate. **F**a
cta est. s. ecclia militās. quasi nauis instito
ris. **E**cce formā. **D**e lōge portans panē suūz
sez merces. **E**cce officij **S**ed agitā fluctibz
Est em̄ in magno periculo nauis. s. ventoz.
Hoc clare potestis videre si vultis cogitare
ad hoc q̄d dico. q̄n em̄ vacat vn⁹ magn⁹ ep̄a
tus. statim reges et dñi tempales rogāt p̄ in
dignis. etiā cū minis vel munere. **U**n papa
videns q̄ rogant p̄ indigno q̄ nesciret custo
dire tres capras: tribulat. **I**tem iā videtis q̄
liter ordinatiōes ecclie seruant. q̄ despiciū
tur libertates. et immunitates eccliaſtice frā
gunt. **N**ā quilibet reputat se dignū ad maio
rē mūdi p̄latōem. q̄libet seruat de ordinatiōi
bus ecclie put vult et sibi placet. nihil aliud.
Ecce quomōdō nauis est in magnis periculis
Iā em̄ verificat illud quod d̄r **M**arc. xiiij.
Fauicula autē in medio maris tactabat flu
ctibz. erat em̄ p̄trari⁹ ventus. **Q**uarta autē vi
gilia noctis venit ad eos ambulās sup̄ mare
Et videntes eū supra mare ambulatē. tur
bati sunt dicētes. q̄ fantasma est. **E**t p̄ timo
re clamauerūt. **S**tatimq̄ **J**hs locut⁹ est eis
dicens. **E**go sum. nolite timere zc. **Q**uan
tum ad scdm̄ videndū est de hora in qua ve
nit illa fortuna. **N**ā dicit text⁹. **E**t cū sero eēt
erat nauis in medio mari. **I**pse autē sol⁹ erat
in terra. **E**t videns eos laborādo remigādo
Erat em̄ cōtrari⁹ eis ventus. **D**ecaus solis
facit vespez. **H**odo videamus in qua hora
dici sumus. dicat q̄ sicut sol radiās sup̄ terrā
facit diē artificialē. et quādo radiat valles et
torrentes et colles adhuc est mane. sed q̄n nō
radiat vertices montiū nec valles. tūc est se
ro. **A**d p̄positū in sacra scriptura x̄pus d̄r sol.
Ideo d̄r virginī marie. **F**elix namq̄ es sacra
virgo **M**aria. et om̄i laude dignissima. q̄ et
te or̄ est sol iusticie x̄pus de⁹ noster zc. **H**o
do ad cognoscendū in qua hora sum⁹ dici. s.
durationis hui⁹ mundi. **V**ideam⁹ si radij sol
sez x̄pi irradiant torrentes. valles zc. **T**orre
tes sunt laboratores. triplici ratiōe. **P**rimo